

Latweeschu Awises.

52. gaddagabjums.

No. 38.

Treschdeenä, 19. September (1. Oktober).

1873.

Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz Lutringen, pr. Frauenburg, Kurland.
Erfpedizija Besthorn L. (Mehrer) grammatu bobbe Jelgawä.

Habbitajs: Wisjaunatahs sinas. Daschodas sinas. Druftinas is
Wibnes istahdes 1873. Abitadas. Labibas un preefschu tirgus.
Sluddinaschanas.

Wisjaunatahs sinas.

Jelgawä 15. Sept. taypa eefwehtibis jaunais „gubernijas zeetuma
nams.“ Schi stalta triju behniku augta ebfa stahw ne tablu no Jelga-
was badnuschä un turroht weetas preefsch wairahl ta 200 zeetumneekem.
Gefschä wis pehz jaunakeem isgudrojumeem eerikthebt, ischuguanu trepves
un gallerijas, fatra behnika 8 wakterlojeti (t. i. kemberkizi poleerets
flayjös, fur zaur machini uddens tulibr wiffu probjam flallo) u. t. j. pr.
— bei waj arri zeetumneekem pafschem ta dshwe tur jaunä weeta patise,
to netizzu, jo zeetaka wabrwaldischana pah wlaakeem tur buhs eefpehjama
un newarreds waitis ar fatru garrameedamu pehz patifschanas farumatees,
lä libdichinagös zeetumös. — Lai farunnaschanas-istahä eet zaur wiffu
istabu tabds no drabtu wihits, labdas 4 pehdas plats trahntisch, tur eef-
schä fehdebs zeetuma fargis un klaussees fatru wabrdu, to no abbejabin
ruffehm stahwofchee (zeetumneekis un schi raddineeti) kohpä runnaha; no
flabr preekschchanas jau ne dohmas. 20. Sept. nabadsichi sawä jaunä
weeta eewillfees.

19. Sept. pulstien 10. no ribt eefahza ar Deewakalvoschanu Wahzu
basniza schigadda Kursimmes mahzitaju sinode (leela fa-eeschana). Tur-
mahf Nabitakas sinas. R. S.—z.

Daschodas sinas.

No eefschemehm.

Jelgawas gimnastija, fur 1872. gaddä fshlenu
flaits bij 303, irr taggad schinni pusgaddä flaits jau
pawairojees us 351. No wiffahm puffedm dsird, fa
univerfiteetes un gimnastijas jo wairahl pildahs, til jau
gan arri ta gaidama jauna farra buhschana us to stipri
flubgina, jo teem, kas augstakas fshlas zauri gabjuschi,
bush leeli weeglumi pee deenesta atwehleti.

Dseedaschanas-konzerte Jrlawä. Swehtdeen,
tai 2. September sch. g. noturreja Jrlawä dseedaschanas-
konzerti. Bij fanahkuschy kohri no Jrlawas un Schuhl-
stes, pa wiffam kahdi 130 dseedataji kohpä. Wispa-
preefsch eefahlahs basniza, pulstien 1 pehz pusdeenas,
garriga dseedaschana. Basniza bij ais laudihm pildita.
Wispirms dseedaja ar musikas pawaddischanu Dahw. df.
24, 7. no Gluck „Zuhß pafaules wahrte, atwerra-
tees zc.“; tad dseedaja „Deews irr ta mihlib“ zc.“ no
Engel — „Zians meita, preezajees zc.“ no Händel —
„Teiz manna dwehfel to Kungu zc.“ no Gähler, ar mu-
sikas pawaddischanu — „Preiset Gott“ no Dammas,
ar musikas pawaddischanu — „Muhfu Tehws zc.“ no
Klink. Tad spehleja Behtin f. weenu ehrges gabbalu;
lai gan ehrges bij trubkumigas registerös un pawiffam
bes pedales, tad tomehr schis spehleschanas gabbals us
tahm teizami isdewahs un spehletajam par gohdu no klau-
sitaju puffes dsikka eewehroschana un noluhkoschanahs

basniza tikka parahdita. Pehz schä musikas gabbala
dseedaja „Gepreezait mannus laudis zc.“ ar ehrgetu
pawaddischanu; wispehdigi uswedda to 95. Dahw. df.
„Halleluja; Lob, Preis un Ehr zc.“ no Groll preefsch
solo, kohra un orkeftera. Orkesters pastahweja no 25
spehletajeem sem Behtin f. waddischanas. Dseedaschanu
pafchu waddija seminarfshlotajs Schurewfsky f. Schi
dseedaschana basniza isdewahs wisjaulaki un laudis nu
gahja ar labbahrn zerribahrn laukä us to dahrsu, fur nu
laizigu dseedaschanu gribbeja noturreht. Jrlawas dsee-
dataju farrogis tikka pa preefschu nests, dseedataji no
Jrlawas un Schuhlstes gahja no pallalas un tad pehz
scheem-leels pulks tauschu steidsahs pufs werstes tahlumä
us to weetu, fur brangi uszelta flattuwe dseedatajus un
krehfli un beuki klausitajus sagaidija. Scho dseedaschanu
eefahka pulstien 4. pehz pusdeenas. Wispappreefsch dsee-
daja Jrlawas un Schuhlstes wihreefschu kohris tahs dsee-
mas „Deews fargi Keisar“ — „Deews usturr Kei-
sar“ — „Lai kohpä fanahkam“ — „Lihgo lairwa us
uhdena“ — „Zahna dseefmas. A. B. G. D.“; tad at-
kal dseedaja abbi jaukti kohri „Auf, laßt uns freudig wal-
len“ — „Es dseedaju, man jadsced“ — „Sehns un
rohse“ — „Masa biju neredseju“ — „Bahra behrni“ —
„Kur mahjo manna meitina.“ Schi starpä spehleja
Jrlawas musikas kohris. Pehz tam dseedaja wihreefschu
kohri „Tehwijas dieefma no Baumann“ — „Balta
pulle“ — „Puischi meitas apfubdseja“ — „Gefsch
mescha bij weens nams.“ Dseedaschanu waddija pa dak-
lai seminarfshlotajs Schurewfsky f., pa daklai Schuhl-
stes fshlotajs Weidemann f. Plaukstu fshchana un da
capo faulfschana schi laukä gandrihs ne mas negribbeja
beigtees, ta fa dauds dseefmas tikka par ohtru reisi dsee-
datahs. Genahfschana nahza Jrlawas basnizas peefshp-
schanai par labbu. — Waffara tikka Jrlawas seminarija
fshp seminaristeen un winnu peederrigeem weefshgs wak-
kars ar musiku un danzi isrihkohts. C. H. Bertram.

Is Bahrbeles. Swehtdeen, tanni 19. Augustä
muhß Bahrbeleschus un muhsu apfahrtneekus istranzeja
breefmu bailes. Minnetä deenä ap waffaru nodegga
Mas-Bahrbeles laidars, fshlubnis un flehts. Ugguns-
grehks isjehlahs laidarä, bet zaur kahdu mainu, tas
wehl nau sinams. Warr gan dohmatees, fa pihpe jeb
zigarinfsch bush tee mainige. Laudis primo duhmu-
un leefmustabbu eeraudfshjufchi steidsahs ahtri pee glahfscha-
nas, gan jahfschu, kahjahn un braufschu, bet ugguns-

leefmas pee palehna mehja jo ahtri steidsahs no weena falmu juinta us ohtru, kas soulè bij ištaltufchi faufin faufi, un ahtraki nekà zilweks warreja dohmatees wiffas trihs ehlas bij leefmu laupijums. Deewa schehlastiba, ka wehjsch leefmu- un plehnustraumi dsinna zaur zittu ehku starpu; zittadi wehl kahda ehka, rija waj ehbergis buhtu tappis uggungrehtam par uppuri. Ziglahrt neko newarreja, tadehl ka ugguns ahtri wiffu aplahja un pirmà azzumirfli durwis bij aisslehgtas; jo patš muifchas arrendaters netrahpijabs mahjäs un wiina deenestneeki bij isslihduschi. Laidars un flehts bij gan no muhra, bet flahde tomehr deesgan leela, tadehl, ka wifs, kas bij deggams, fadegga; wiffi uhdeni arri bij isslihduschi un tapehz neko newarreja dseht. Ehkas gan apdrohschinatas, bet tomehr pascham artendaterim kà arri wiina pusgraundneekteem flahde leela pee daschas mantas, bet it ihpaschi pee lohpu barribas; jo wifs ahbolina plahwums pagallam. Turklahrt diwas dshiwibas: arrendatera rohkas firgs un barrokliis dabuja ugguni fawu nahwi. Lai gan arrendateri schi nelaimè dikki satreeza, tad tomehr tas kà turrigahks wihrs tabs fahpes mafahf juttihš, bet wai par teem nabaga puschelneekteem; tee bes zittu zilweku palihga tik ahtri newarrehš wis atkultees.

Bahrbeles pagastš jeb wiffa basnizas draudse, bes tahm augfchà minnetahm breefmahm schinni gaddà it ihpaschi warr preezatees par Deewa schehligu apfargafchanu; jo kad aplahrtejas draudšes schinni pawaffarà bakufehrga stipri plohsjabs, tad Bahrbeleschi palikka ne-aisskarti. Bakku weeta gan massalas peemelleja draudšes masinohs un it ihpaschi mihtus skohlas behrnus. No ta leela pulka nahwe gan weenu uppuri, wezzateem weenigu dehlu, skohlmeisterim paklausigu skohlas behrnu aishnema us jaukaku dshiwu, bet zitti wiffi issirgabs teem fawejeem par preeku.

Us muhsu lauzineem azzis greesufchi mehš atkal warram preezatees; jo pat schinni waffarà Deews ar fawu fwehtibu irr staigajis zaur muhsu druwham un wiina pehdas pill no taukeem. Jo kad zittos apgabbalos ta faufa laika labbad labbiba nobehgusi no laukeem, tad Bahrbeleschi par to newarr wis fahdsfetees. Dascham gan linnini paplahni usaugufchi, bet zittam atkal bagata druwa un zaur zaurim nemmoht buhs katram fawa pahrtikschana pee lohpeem un pascheem zilwekeem.

Je us draudšes garriga lauzina mehš effam peedshwojuschi Deewa fwehtu palihgu. Wairahf kà simts skohlas behrni apmekleja draudšes skohlu, kas nu joprohjam ar gaischafahm garra azzihm warrehš eeskattitees schahš pasfaules raibà dshiwè un Deewa fwehtas wiffurklahrtubdamas azzis.

Bahrbeleschi schinni gaddà, wehl libds schim, schehligi pasfargati no launu zilweku nedarbeem. Apfahrtejas draudšes, un pat pee muhsu kaimineem, jau firgusagli stipri pasrahdujufchi fawus laupifchanas darbus, it ihpaschi taggad pehz ta leela Schönbergas kanepenes firgus, bet Bahrbeleschi wehl itweens warr apschangtees ap fawu mihtu lohpinu. — Lai Deews wehl joprohjam irr schehlihgš mihtai Bahrbeles draudsei! Fr. Mekon.

Kuldigà 30. Augustà sch. g. par peeminu tai brihwlaifchanai tappa teateris un balle no Kuldigà dshiwodameem latweefcheem isrihkohts. Teatera lugga bij: 1) „Labbahf sihle rohka nekà mednis kohka,“ un 2) „Meddineeks“. Lai gan spehletaji wehl jauni, tad tomehr it brangi gahja, tik „Majors“ bija wezzu dabbu gan peenehmis no ahrenes, bet kad fahka runnaht, tad runnaja kà jau ar weenu; wajadseja tai wallodai arri wezzigai buht, arri staigafchana brihscham bija kà jaunam. „Mable“ usplehfa wehstuli bes ka buhtu adreffsi papreekschu lassijufsi. „Seemels, kahds mahzitaja kandidats“ isturrejabs ne kà mahzitaja kandidats, bet ar fawahm uhfahm un smakru bahrsdu ahtraki kà tahds, kas pehz kahdas muifschungu weetas mekletu. — Ohtra lugga „Meddineeks“ isdewahš labbi, bet tik wajadseja riktigahm irbehm buht, un nè swirbuteem; arri „Newidentam“ wajadseja sakki us bihnes nokrihtohht pamanniht, kas nenotikka wis. — Rakstu, kà mannäs azzis irr rahdijees, nè aishnemt gribbedams, bet wainu rahdidams, kas preeksch mannis waina likfahš. —

Teatera nams bija bahstin peebahšis, ka nekad wehl tik pilnu ne-esmu redsejis, kad latw. teateri rahda. Pehz teatera bija balle raktuscha sahlè. Lai gan lectus bija, tomehr bija dallibas nehmeju pahrdauds pulka.

Un tad ta wahzu walloda, tuhlin no paschas kaffes fahkoht, kapehz newarr us latweefchu balli latweefchu wallodu runnaht? waj tas fauns? Tad jau newaijaga wainu par latweefchu balli, bet par wahzu balli faukt!*) Tad Jakobfohna lungs turreja jauku runnu norahdidams us fennatni un tad atkal us taggadeju brihwibu. Us fwehtkeem bija arri atbraukufchi Misputteš dšeedataji. „Augsta laime teem“ par jauku dseedafchanu! Tà it newiikohht faulite ar faweem selta starreem sinnoja, ka laiks irr schkirtees, tur tad rohkas speesdamij un firði kustinati katriš us fawahm mahjahm dewahš, atsihdami, ka tahdi preeki irr labbaki nekà tee krohgu — un teem lihdsigi preeki. — Genahfschana effohht bijufsi us diwi simts rubteem. Kahds weefis.

No Preekules. Lai 22. Augustà nonirra Pehterburgà muhsu dsintkunga brahlis, jeheimrahš un senata rakstu weddejs barons Fedor v. Korff. Winna lihki tai 27. Aug. pa dselzjeklu pee mums atwedda, ka tas pehz wiina wehleschanahš pee muhsu basnizas taptu paglabahš. Rahdi 600 zilweku bija pee bahnuhscha fanahfufchi lihki fagaidiht un zaur to fawam mihtam dsintkungam fawu firsnigu lihdsjeetibu parahdiht. 40 pikku fwezzes apgaismoja lihka zeklu (maschine pee mums atnahf 1/2 10 wal.), kad to no bahnuhscha us muifschu wedda. Waffarà wehlu un ohtrà (behru) deenà stranjoja

*) Mehš fawrohtam zeem, rakstijaju tà, ka wiafch tik tur tai wahz. wallodai prettojahš, tur to neprohtohht warreja weens un ohtrš weefis zaur to tapt apgrubhtohhts, bet negribb wis noteift, ka latweefscham. fam arri zittas wallodas weddabs, nebuhs wis tabs fawà muttè nemt. Waj tad wahzeets waj kreews, kas us balles wa frauziffi runna, tapehz jau fawtibu faude? Redakzija.

zandis no wiffahm puffehm pee lihka — til jau fawu mirftam stundinu apdohmaht. Melaisis gan mas muhfu ftarpâ mitris, tomeht zaur fawu mihligu un laipnigu fidi pee mums leelu mihlestibu mantojis. Dhtreena wiinna meefas muhfu basnizas durwihm blaffam semmê guldiyahm. Lai atrohd muhfu mihla drauga meefas pehz ilgâs wahrgschanas faldu duffu, un tas Kungs lai wiinna dw ehfeli meelo muhschigi.

Maf-Dahmâ nodegga tai 29. Augustâ muishu rija. No ta ugguns zehlees, wehl nesinnam. Skahde effoht leela. Tai 31. Aug. atkal leelu uggunsgrêhku redsejahm us Drohgu un Zmajas puffi.

Wehrgalu basnizâ tanni laikâ ftarp 26. un 30. Augustu saglis zaur lohgu eelausees. Nahdahs, ka rasbai-neeks irr basnizas pagrabâ gribbejis eelausees. Neko ne-isdarrijis tas atkal aigahjis.

Leepajâ kahds M. B. kungs eefsch „Tages-Anzeiger“ usaizina Leepajâ Latw. beedribu dibbinahht. Tee, kas jaunzektamai beedribai gribbetu peebeedrotees, tohp luhgti fawas adresses Leepajâ Niemann k. drukkatawâ, Julianes eelâ Nr. 3 eefuhtht.

Kuldigâ 30. August rachtuscha sahlê irr latweeschu teaters un balles wakkars bijis. Râ dstrdam, weefibas wakkara isrihlotaji, tahs atlikfas no eenemtahs naudas effoht atwehlejuschi preeksch nabaga ffolhas behrncem Kuldigas pilk. latweeschu ffolhla par labbu.

Kurssemes zeen. gubernatora kungs 20. un 21. September buhs Kuldigâ un turrenes teefas rewideerehs. Lai warretu augstajam kungam pateizibu parahdihht par wiinna ruhpihu waldischanu un wiffadu apgabdashanu, it ihpafchi par ta jauna Kuldigas tilta buhwes isgahdashanu, Kuldigas aprinka pag. wezzakee wiffi fabrauks 20. Sept. Kuldigâ un no fawas puffes isteiks zeen. gubernatoram fawas pateizibas. Kuldigas aprinka kungs, baron von Stempel, pats arri pagasta wezzakais buhdams (no Reggu pagasta) irr fasinnojees ar latra nowadda pagasta wezzaka lungu, kad un lâ to leetu isdarriht.

Trikates draudses konventê, lâ „Balt. wehstn“ raksta, par preekschneeku irr eewehlechts Jaun-Wahles Lauschu fainneeks P. Olias k. Tas irr, zil lihds schim sinnam, pirmais draudses preekschneeks is semneeku schkirras.

Wallas pagastu ffolhlotaju seminari, lâ Mahj. weefis sinno irr usnemt 20 jau bijuschi ffolhlotaji palihga kursê un 19 jaunekli, kas us ffolhlotaju amatu sataisfees. No 16. August fahloht Walkâ Widsemes mahzitaju sinode noturreta. 19. Augustâ Jenneres kurlmeemo ffolhas ffolhlotajis Eglon kungs ar 5 no faweem ffolhneekem bijis Walkâ un israhdijs, ko ar Deewa schelastibu pee faweem ffolhneekem spehjis panahht. Kahds preeks tas bijis redseht, ka krittihgs mihlestibas darbs schohs nabadsinus til tahlu zellâ isweddis, ka nu wiinni warr farunnatees un ar fawahm gaischahm atbildahm leezibu dohd, ka irr wiffadi pee gaismas wessi. Schi peeminneschana lai pasklubina atkal no jauna muhs wiffus dshwu dallibu nent pee ta mihlestiba darba muhfu latw. kurlmeemo ffolhlâ Zelgawâ.

Baltijas gubernas irr us Wihnes isstahdi stipri gohdinatas. Pawiffam no schejeenes dehleem bij 47adas leetas nosuhhtitas; no teem 38 eefuhhtajcem irr 28 pagohdinati ar 42 gohda parahdischanahm, waj medakeem waj gohda raksteem.

Rihgâ 5. Septemb. no rihta pehrkons eefpehris seelahs Kreemu basnizas tohrni un semmê nahkdams irr dallijees un weetu weetahm tohrni apflahdejis, weens stars gan zaur luktura ruhti irr basnizâ eefschâ eelozjis un tur pee altara feenahm kausejis waj draggajis. Dhts spehreens trahpijis fahdu Sweedru kuggi daugmalli uu rohku eewainojis matroscham, kas tur patlabban dsellectas krahwis, bet tahlaka skahde nenotikkusi.

Rihga. Koleera flimmiba, kas us waffaras beigahm tē parahdiyahs, kâ leekahs, ar wehshu laiku drihs buhs arri atkal issuddusi. Bet kâ dakteri nostahsta, schogadd koleers tohti smaggi flimneekus aishemhis. Pee farlanahs daugawas fahdâ strahdneeku nommâ, kurrâ gan arri stipra nesklaidriba atrasta, ne zil stundâs wessela familija (6 waj 7 zilweki) ar koleeri apmirrusi. — Arri no Warshawas raksta, ka koleers tur schogadd tohti niks, tur wehl taggad isdeenas apflimst lihds 150 zilweku un gandrihs pufte apmirst.

Lehrpattes augstajâ ffolhlâ schinni pusgaddâ irr no jauna peenahkuschi flahht 100 studenti; no teem studeere par mahzitajcem 7, juristi 26, par daktereem 27, apteekeri 21, wehsturi un wallodas 12, dabbas gudribas 7. Zaur teem gaidameem jauncem refruschu liffumeem, kas studeerecem atwehl dauds labbumus, tas flaits us uniwersiteteem gan stipri augs.

No Drelas raksta, ka labbibas tirgi tur stipri eimohl us augschu. Effoht peepraffischanas no dauds puffehm un pa dseljelkeem eimohht no turrenes us Pehterburgu, Rihgu, Pohleem, Wahsemni un Melno juhru wiffadas labbibas, til ausu nezil nenahloht andelê, jo tahs schogadd tur wiffur wahjas isdewuschahs.

Râ Kreemu walsti ffolhas auguschas, par to leezina jau schee nummuri: 1808. gaddâ pa wiffu walsti gimnasijas bij 5000 ffolhlenu, 1850. gaddâ jau bij 18,000 un 1872. gaddâ bij tais 130 gimnasijas 42,791.

Par schi gadda plahwumu pa wiffu Kreemu walsti tahs sinnas lohpa fanemmoht, warr tad fazzihht, ka tas gads zaur zaurim irr par labbu fauzams. Til tur, kur bij leels faufums, kâ deenwidus Kreewijâ, bij wahjsh; deenwid-walkaru gubernas un widus Kreewijâ bij wiss tohti labbi; deenwid-rihtu puffes bij widdeji, til Samarâ pawiffam slitti; seemel-walkaru puffes stahweja wiss ittin labbi: tâ Blefkawâ, Smolenskâ, Zggauu un Pianu semmê. Seemel-rihta puffes tik tâ widdeji.

No **Rihwas**. Generalis Kaufmans Septembra beigâs no turrenes braukschoht prohjam un dohschotees us Pehterburgu, kur tad daschus mehneschus paliks, kamehr taps nospresta un nogrunteta waldiba preeksch wiffa turrenes apgabala. Bittas Kreemu awises spreesch, ka masa ustizziba effoht us wiffu to Rihwas kanu; tahds

wihrs fchodeen Kreeweem laimi wehle uf Zomudu pahwarrefchanu, un riht kas sinn mettahs teem par draugu; waijadsetoht til wiffu Rihwu nemt sawa waldiba, kad grihb lai meers tur fahf pastahwigi waldiht. Kreewu rohbeschu linijas pa dalkai jau tohp nospreestas un nowilltas. Rihwas farsch Kreeweem malfajis pee $3\frac{3}{4}$ milioni rubl.

No ahrfemehm.

Brufschu Keisar-kehniusch irr nupat isdewis liffumu, kas grihb fargahf ewangelifku basnizu, ka ta warr patti walbites un sawu dsihwi west, ka tas leels pulks netizjibas behrnu til ahtri nedabuhn pehz saweem balfeem winnai wirsa mahktees.

Wihneefchi nu atkal preezajahs ap sawu weefu, Italias kehniu, til pahwestneekem tas lohti reebj, ka Rohmas panehmejs jo leelaka draudfiba mettahs ar jitteem. Pahwesta weetneeks Wihne meldejees flims, lai nau jafateefahs ar Italias kehniu; firdigee kattoki atkal pa tahm deenahm Wihne turreja leelus gaudu fwehtkus par peemianu teem, kas pee Rohmas eenemfchanas effoht sawu dsihwibu pafandejufchi.

Franzija pa leelai dalkai irr zella, brauz no weenas fwehtahs weetas uf ohtru un luhds Deewu, ka pahwesta dabutu atpaffat sawu semmi un wiffu warru. Pret Wahzeefcheem eenahs arri irr leels, kad til spehtu, kas sinn fo atkal usdohmatu.

Englante fubta wairahf karra fuggus uf Afrikas Mchanti paganu walsti, tur teem turp nosubhiteem pirmeem, mafakeem pulzineem fahka flikli eet, jo pagani teem no dauds pufehm krita pasleppei wirsa.

Spaneeschu waldineekam Kastelaram pimee darbi it labbi weizahs, karra spehls lassahs lohpä un ustizzigi karro pa waldibai. Pee Tolosas 10,000 waldibneeki glufchi fakahwufchi 14,000 Karlistus.

Par **Konstantinopoli** 5. September irr tahda wehtra ar pehrkoni plohsijufees, kahdas tur wezzafee laudis neatminnahs. Nammi irr fagahsti, kohki issaknoti, arri leelai turku Moschejai (fennakai krist. Sofijas basnijai) turku zeltais tohrnis norauts; arri dauds zilweku dsihwibas irr aigahjufchas. Zuhrmalli fuggu un laimu druppas fadsihtas krasos, arri weffels dseszetka gabbals irr fapohstihst.

No **Amerikas**. Kahda mukliba laudis weetahm wehl atrohdaht un no blehdibas tohp tanni wehl stiprinati, to dsirdam arri no Amerikas kattoteem un winnu preefereem. Deenwiddus Amerika dauds kattotu basnijas it tuwu pee altara effoht eetaifitas lahrites, tur kas grihb warroht eemest luhgfchanas grahmatas, fo taifni grihb nolaisf pee fweht-Marijas debbesis. Jo ahtraki preefteri to sinu lai nolaisch, jo leelaka pafnauda sinnam japeeleef flahf. Preefteri tad fchih grahmatas issaffoht zauri un sinn bikts krehfla teem grehku fuhdetajeem tahdas atbildas doht, kahdas uf winnu leetahm un waijadfibaht fihmejahs. Lau-dihm tohp eeteikts, ka Marija sawas atbildas zaur bikts-krehflu liks doht. Ihpafchas stundas tahs eeliktas grahmatas tohp pafcha basniza uf fudraba pannahm fadefsinatas un lihds ar teem duhmeem useimohf tahs fasianofchanas

pee Marijas. Waj tahdi tumfibas darbi nau par kaumu un grehku?

Drufzinas is Wihnes isstahdes 1873.

Gan katrs jau kas par to leelo pafauls isstahdi dsirdejis, fo fchogadd Wihnes pilsehta noturr un tur no wiffahm pafauls dalkahm un mallahm fateff laudis lohpä, tur fapluhst winnu darbu augti, isgudrojumi un krahfchuumi, gan katrs buhs jau garrä to leetu ka warrenu un leelifku few preefcha stahdijees, bet kam isdeweess turp warreht nobraukt un ar pafcha azzihm to wiffu tur redseht, tam jalceezina, ka wiffas winna dohmas par tahdu isstahdi irr ka ehna pret to, fo nu ar azzihm eeraudfija. Un kad arri weens dauds nedetas tur staigatu un apluhkotu, tomehr til masu dalku dabutu pahredseht no wiffa ta, kas tur fatezzejis lohpä. Uzzis apfuhst redsoht jau til to ahriku platscha buhwi ar wiffahm tahm gallerijahm un lustufcheem, gangeem un tahfchahm un pah wiffahm to rotundu, jeb appalo tohrni, tur leelakahs basnizas warretu it weegli ka sem zeppures palift. Kad til par to leelo gangi eet pilneem fohleem no weena galla lihds ohtram, tad aiseet pilna $\frac{1}{4}$ stunda un defnit reis til dauds laika, kad arri nemm tahs fahnu gallerijas flahf; un tur pee fchih widdus buhwes feenahs flahf kahdi 140 gabbali, pillis un nammi, leeli un masi, un wiffi pilni ar neredsetahm leetahm. Wiffu isstahdes weetu warr par ihpafchu lepnu pilsehtu faukt, tur daschu deen bij eelicha lihds 70 tuhft. zilweku un wiffeem bij it labbi ruhme; wiffas tahs buhwes irr uftaifitas diwi gaddos un maffa — kas to warr pateikt? Wairahf ka 20 milionu gulfchi wiffumas uf tahm buhwehm effoht isdohfi.

Bet eimam flahfahf! Eimam zaur to tumfchu kastanu aleju, gar tahm fontenehm, kas wiffi, arri tee leelee kohki, fchogadd te atnahfufchi, un pee-eimam pee tahs leelahs ruhmes, tur pliwinajahs wiswiffadi karrogi, pah teem ne-iffkaltameem wahrteem spihd pretti to daschadu walstju wahrdi, ka wirsrafsti: Amerikas brihmwalfis; Englante, Franzija, Sweedrija, Italiya, Belgija, Wahzu walfts, Austruja, Madfcharija, Kreewu semme, Egipte, Turzija, Japana, Rihna, Persija un ta pr. un wirs katras weetinas saws tautas karrogs; katrai walsti irr saws wahrds sawa rakfa usfihmehts. Tur irr, it ka buhtu dsihwi tappufchi tee wahrdi, fo lassam 1. Mohs. gr. 11, 7. „Nolaidifimees semme un fajauksim teem tur to wallodu, ka neweens sawa tuwaka wallodu newarr fapraft. Un tomehr wiffas tahs mehles it ka saweenofchahs uf weenu wallodu; tee irr tee darbi, fo katrs usrahda, un fcho wallodu faproht katrs. Arri tas irr jaapleezina, ka ta pahrwaldidama walloda irr un paleef wahzu walloda; gan dsird fchih un tahs, bet kad weenu lai minn, kas eet pah wiffeem, ta falkoht pah wiffu pafauli, tad ta irr wahzu mehle, preefch furras labprahf pafemmojahs zittas, furru lai arri laufidami, bet tomehr wiffi zitti labprahf runna. Bet kaut arri fchi weena walloda pahrwalda wiffu, tad tomehr isstahdei irr un paleef sawa daudsmehliga isskatta; weetu weetahm reds 3

waj 4 wallodäs apfihmetu, kas tur labš redsams. Te warr eepafihtees ar wiswiffadahm rakstu sihmehm, kahdäs katrai tautai irr. Bet ta meetina, tur wisleelakais fkaits wallodu irr weenä tohpä, irr ta leela Englandes (brittifka) bihbelu beedriba. Winna stahw Englantes nodakkä weenä fahnu gallerijä, tur tohp pahrdohstas bihbeles wiswiffadäs wallodäs. Wis platta galda stahw weens pawezs lungš, dsimmiš Wahzsemmeeks, kas daudš wallodäs proht. „Redseet“, wunsch sazziya us kahdu fungu, kas ar to runnäs laidahš, „fchihš bihbeles irr muhsu leelee gabbali un mitrafeses, ar kurrähm mehš pret welna walstibu fchaujam; muhsu karraspehš irr tee par wiffu pafauli ifuhititee missionari. Es weens patš ar fchihm fawahm diwi rohkahm esmu pahrdemis 60 tuhft. bihbelu. Un kas fchis masums irr pret to leelu fkaitu, fo wiffa beedriba laudis islaidusi? Muhsu beedriba irr dibbinata 1804. gaddä un pastahw 69 gaddus. Schinni laikä winna irr 68^{1/2} milionu bihbelu laudis islaidusi un pee fchi darba isdewusi 80 milionu gulſchu. Waj nerunna fchee nummuri deefgan gaischi, ka tas irr warentš darbš, fo fchi beedriba wedd? Bet kad wehl dsillaki par fchihš beedribas darboschanohš paklaufahš, tad til irr fo dsirdeht. Fchi weena beedriba par wiffieem teem gaddeem irr gahdajusi, ka fwehti raksti taggad jau 204 wallodäs tohp drukkati. (Lassitaji atminnehs to jianu, ka fchi patti beedriba peefohltijufees arri latw. bihbeli drukkä nemt.) Kad beedriba 1804. gaddä fawu darbu usnehma, toreis til 50 wallodäs bihbele bij pahrzelta un taggad zaur beedribas gahdaschanu 204 wallodäs. Us wiffas plattas pafaules ne weens leelakš stuhritš wairš ne-atrohdahš, kas jau nebauda fchihš beedribas fwehtibu. Winna ne til ween ka usturr wiffas tahš drukkäs un pahrdohfchanas un isdallifchanas weetas, bet irr arri wehl turklaht palihdšiga wiffahm leelahm missiones beedribahm: Sireefchi un Perseefchi, Indianeefchi un Aihneefchi, Abessineefchi un Kasseru un Eskimof, tee wiffi laffa muhsu fwehtu bihbeli arri fawäs wallodäs. Skohläs un lasaretš, zeetumš un stazionš, karra lehgerš un us fugeem wiffur tohp bihbeles no fchihš beedribas puffes isdallitas; wiffas tahš dahwanas, kas preefch fchihš beedribas no bagateem un nabageem, no mallu mallahm, bet pa wisleelakai dakkai pafchä Englantē fakteff, tohp us to atkal liktas, ka warretu bihbeles mafsu zil ween warr masu nolikt, lai buhtu pee-eimama katram; ir pat preefch neredfgeem irr gahdatas fewifchkas bihbeles. Us Wihnes istahdi tur tai bihbelu gallerijä irr redsama grahmatina, kas kà wirsraffis wiffam beedribas darbam to leezibu isdohd: Tee wahrdi no Jahn. ew. 3, 16: „Til tohti Deems pafauli irr mihlojis, ka zc.“ irr tai grahmatinä 134 wallodäs laffami. Kad fcho grahmatinu fchkirsta, tad redš, ka stary tahm daschadahm tautahm atrohdahš 12 tautas, kas jau no pat faweem pirmieem laikeem pee faweem drukkäs raksteem walka wahzu bohftabus: Wahzi, Dahui, Sweedri, Tschekki, Kalna- un Leijas-Lauſzzeefchi, Samogiti, Latweefchi, Leifchi, Pappi, Piani, Jggauini. (Pee rohkas raksteem turpretti wiffas tahš 11 tautas (bes Wahzeem) walka latinu

bohftabus no wezzu wezzeem laikeem un ne dohmaht ne dohma to leetu zittadi grohfiht). Bihbelu beedriba pahrdohdohst ikdeenas lihds 50 tuhft. bihbelu. Winnai irr fawas ihpafchäs drukkatawas: Londonē, Oksfortä, Kambrifschä, Berlinē, Parisē, Briffelē, Wihnē, Rohmä, Amsterdamä, Bestä, Madridē, Piffabonä, Kopenhagenä, Stockholmä, Pehterburgä, Konstantinopolē, Bombajä, Madraſä, Kalkuttä, Sidnejä (Australijä) un Kapstättē (Afrikä).

Bet eimam apluhlojam tahlahk tohs darbus, kas tur istahdē kà leelä fpihkeri fawahkti un leezibu dohd, ka katra no tahm tautahm irr us preefchu dsinnufees. Bet arri ta leeziba mums jadohd, ka strahdaht irr prattusi it ihpafchi Wahzu tauta. Nei warram, nei gribbam flehpt, ka arri Wahzsemmei irr fawas stipas ehnas puffes, ka tur lihds ar to panahktu warru un to usaugufchu prahta gaismu irr arri tohti leela isaugufi ta pahrgudriba un besdeewiba un netizziba, un leels pulks irr to, kas aif pafaules gudribahm nemas wairš negribb atjehgt, ka deewabihjafchana irr wiffas gudribas eefahkums. Bet weens leels fwehtibas gabbals irr wehl tai arri daudskahrt palaiſtai un isgahjufei pa-audsei Wahzsemme, tas irr: wiini proht un mihle gruntigi strahdaht; us wiffieem laukeem tohp strahdahts kà gan neweenä zittä walſti. Un Wahzsemme warr gan lepna buht, kad redš, ka us wiffas tahš warrenahš istahdes, lai luhko kury luhkodams, arween Wahzu dehlu darbš fpihd jo gaischi pretti un kad arri nahkufchi no tahlu tahlahjahm semmehm un pufchko fweſchäs walſtis, tomehr kad eefkattahš tuwaki katalogš jeb leetu rahditajš, tad redš, ka wahzu meistereem tas gohdš nahkahš, ka tee fawai taggadejai waj fennakai tehwijai gohdu darra, arri fweſchäs walſtis dsihwodami, waj nu palikufchi wehl par Wahzijas pawalſtneekem jeb eestahjufchi zittu pawalſtneeku rindä. Kam peeder tahš ſkunſtigakahš, ſmalſakahš ſotografijas, kas no Brasilijas atnahkufchäs? Hentschelam, dsimmuſcham Wahzeefcham. Kam tahš nohtes is Wenezuelas un Karakkas? Wahzeefcheem. Kur irr drukkatas tahš lanlahrtes un atlanti Kreewu wallodä, kas Kreewu ministerijai par leelu leelo gohdu un flawu? Wahzsemme pee Justus Bertes. Kas buhweja tohs wiffulepnaohš rattus, kahdi tur istahdē redsami, fpihdofchus ſeltä, isgresnotus wiffadi, kas stahw Frantſchu nodakkä? Wahzu meisteris Binders. Tee ſmalſakee ſihdu audi, tahš warrenakahš mafchines ſtary Frantſchu leetahm irr no Wahzu galwinahm gudrotas un wahzu rohkahm taiſitas. Arri ſtary tahm leetahm, kas no Kreewu walſtis nahkufchäs, ſtary teem flaweneem Kreewu meisteru wahrdeem atrohdahš leels pulks wahzu meisteru wahrdu: Tee malakihht galdi, ap kurreem redš ar weenu leelu pulku ſkattitaju un apbrihnotaju, irr no Wahzu meistera Höſrich un Spörhale. Büttner, Bröſe, Jürgenson un Bessels irr 4 Pehterburgas kaufmanni, kas fawas muſihka grahmatas ſuhtha pahr wiffu Kreewiju. To pafchu redš is Portugalaš un wehl daudš zittahm walſtihm.

Kas ſpehj wiffus tohs brihnifchligus darbus apraſſiht? Tomehr newarru tē pahri, ihpafchi eewehrojanius pameſt neminnetus. Tas weens irr ta apbrihnota reh-

Finanfchanas maschine (aritmometers) no M. Thomas Elcaffa. Schi maschine strahda istahde il deenas no pulksten 2—5. Kad winnai usdohd multiplizereht jeb wairoht to nummuru 3567392853 ar 7344635. Arrr, Arr, Arr! Weens rittens tohp aif rohziņas pagreests tee rittentini tai nelcelā maschinē (1 pehdū garra) fahf tegezht, zihpari islezz is missina plabhtehm un pirms mehs wehl labbi apluhkojuschi, wifs tas garrais ekfempels, kur tschaklam rehkinatajam labs laifs aiseetu, irr no maschines paschas ween isrehkinahts azzumirli; misseschanahts tur jau nau. Tapat faskaita, nowell un dalla ar netizzamu ahtrumu, isrehkina kwadrat- un kubihkafnes u. t. Waj nebuhs schahda maschine pahrlieku derriga wissadōs kantorōs? Zif tur laika aistaupifchanahts, to fapratiseet, kad Jums teiffchu, ka 8 zihparus ar 8 zihpareem maschine wairo 16 sekundēs, 16 zihparus zaur 8 idalla 1/3 minutē. Kur wessela deena aiseetu rehkinohht, tur aritmometers to padarra 1/2 stundā un ne kad nau peekuffis. Un wiffa ta eerikte, kaut gan deesgan skunstiga, irr til weegli walfajama, ka katrs burscha to pusstundas laika warr eemahzitees. Maschine arri nau wiffai dahrga. Tahda, kas rehkina ar 10 zihpareem makfa lihds 50 rublu. Gan jau arri fennahf tahdas mohdes maschines bij, bet schi, kas Wihne redsama, irr pawiffam zittada un daudifahrtigi pahrlabbota. Masakā wehrtibā irr ta skrihwlohde jeb rakstama maschine. To ko zilwela rohka isdarra, to tē tahda maschine ispilda dauds weenadati, glihtaki un trihs reis til ahtri, turflahht apraksta us reis leelu pulku bohgenū; ar spalwu zaur zaurim 1 sekundā raksta 3 bohksta-bus un schi maschine 9.

Arri papihru fabriki irr tē famos fabrika tus istahdi-juschī, ihpaschi azzis kriht 1 lohti leels weengabbala papihra bohgens, ko Aultreeschu papihra fabrikants Schlōgl-mühl eefubhtijis. Tas bohgens, kas stahw farullehts, swerr 21 birfawu. Pilnas gramatas warretu rakstihht par tahm maschinehm un wiffadu fabriku un skunsts leetahm, ja grihbetu til kahdu nodaku isnemt is schihs neapredsamī leelas istahdes, kur flawenako Giropeeschu meisteru darbi un ir prasto Berseeschu semneeku seewu smallec audumi (tepdēkfi) appaksch weeneem jumteem mahjo. Bet wehl beidsohht grihbam weenu gabbalu ihsumā peeminneht, kam arri dauds gohda tohp rahdihts. Tas irr weens leels moduls no Bospora jeb ta juhvas schauruma ar frasteem, kur Konstantinopole mallā gull. Winsch irr til leels, kā labba istaba, ar zeffeem un eelei-jahm, juhru un uppehm, pulkehū un ehlahm, wifs it kā dsihwoht dsihwotu, til truhkft tee zilweli eekschā. Schis brihnischkigais, 3 juhdes garrais, schaurais uhdenszefsch, kas schkurr Giropu no Affias un faseen melno juhru ar Marmorjuhru, irr weens no teem wislohschakajeem semmes stuhrischeem; pehz wianna irr kahrojuschi daschadi waldineeki jau fennōs laikōs. Gar scho semmes stuhriti, it kā kahdu atfleghu, darbojahs tahs leelwalstis ir taggad par Turku semni spreesdamas. Tē gulleja paganu laikōs Bizanza, kristigi to nosauza par Konstantinopoli, Turki par Stambuli; zil tē jau nau affinis straumehm tezejjuschas, kamehr schi weetina irr pasihstama. Modulē

irr redsama arri ta leela Sofijas basniza, tas pasauls kohschums, ta wiffulepna kristiga basniza, ko preeksch 1300 gaddeem keisars Justinians buhweja, un kas taggad par Turku deewa nammu pahrwehrtihhts un gaida un tā fakloht waid, kamehr peedshwohs to laiku, kur warbuht taps nokrattihhts Turku juhgs un krahschna namma ruhme warrehs atskanneht atkal Kristus ewangeliums. (Kahds reisneeks preeksch nezif gaddeem Turku drehbēs pahrgreht-bees bij raudsijs eelikt schinni, taggad augstajā Turku basnizā un smalki pehz wiffa luhkodams, bij zitteem nemanohht prohwejis pasfribpabt pee tahm pahrmahletahm feenahm un ko dohmaseet? Appaksch tahs mahles un teem Turku wittejumeehm wehl efoht appakschā, warbuht wehl nesapohstiti tee dahrgē mahlejumi, ar kahdeem fenlaikōs scho nammu, kā kristigu Deewa nammu puschoja. Warbuht kad reis warrehs nomasgahht un notibriht scho Turku apfeggu, atspihdehs wezs glihtums jaunā spohschumā.) Taggad nu gull wifs schis semmes gabbals sem Turku juhga.

Un schi patti Wihne, kas preeksch 190 gaddeem til til netappa pawiffam famihhta no Turkeem, kas no schi Bospora nahza, schi Wihne taggad luhko it ka us kahdu nabadschaw, us scho zeemiau, kas no sawa krahsjuma arri ko atfuhhtijis, grihbēdams taggad pasemmigi kalpoht Wihnes lepnai istahdei. Tā eet schinni raibā pasaulē.—

Atbildas.

P. B. — R. Esma ekfpeidijā apstellejis, lai zil ween warr ar pakfalejeem nummureem Jums to ekfemplari peekubta. Par pusgaddu ta makfa irr 85 kop.

Augustei. Labprahht! Nahs nahkoshā nummurā.
J. B. — J. R. Man leels preeks par Juhfu tiru zenschanahs, bet lubdu nememat man par faunu, kad dascham rakstam irr jopaleef. No Juhfu taggadeja raksta, lubdsu, eefubteet arri to beigumu; til lihds tad redieschu, ka lihds pat gallam ta leeta tohp tā preekschā zelta, ka nebuht neadshwina wezu tumshu, bet ar gaisnotahm azzim eei arri zaur fennaimi, tad raudieschu to drihs eelikt. Siinas katru reis abtrahi isleetaju. Ta makfa par teem ekfemplareem buhs ekfpeidijā nolshbinata.
 Patw. aw. apg.

Labbihas un preekschu tirgus Jelgawā 17. September, Rihgā 15. September un Keepajā 28. Juli 1873. g.

	Kalkfaja par:	Jelgawā.	Rihgā.	Keepajā.
1/2 Ischem. (1 rubru) rubu	2 r. 60 f.	2 r. 65 f.	2 r. 40 f.	
1/3 " (1 ") sweeschu	4 " 75 "	4 " — "	4 " — "	
1/3 " (1 ") meeschu	2 " 20 "	2 " 10 "	2 " — "	
1/3 " (1 ") ausu	1 " 50 "	1 " 50 "	1 " 20 "	
1/3 " (1 ") frau	2 " 10 "	3 " 25 "	2 " 50 "	
1/3 " (1 ") rubju rubju mitu	2 " 15 "	2 " 20 "	2 " 50 "	
1/3 " (1 ") bihdeletu	3 " — "	4 " — "	3 " — "	
1/3 " (1 ") sweeschu mitu	5 " — "	5 " — "	4 " — "	
1/3 " (1 ") meeschu putraimu	2 " 75 "	3 " 75 "	3 " — "	
1/3 " (1 ") kartoffeti	— 75 "	— 90 "	— 60 "	
10 rubu (1 birfawu) feena	4 r. 50 f.	4 r. 50 f.	2 r. 50 f.	
1/2 " (20 mahrs.) sweesia	5 " 30 "	4 " 50 "	4 " — "	
1/2 " (20 ") dsjelles	1 " 10 "	1 " 15 "	1 " 20 "	
1/2 " (20 ") tabaka	1 " 80 "	1 " 25 "	2 " — "	
1/2 " (20 ") schkistu awriau	6 " — "	— " — "	— " — "	
1/2 " (20 ") krohra linnu	2 " 50 "	2 " 20 "	2 " — "	
1/2 " (20 ") bratta	1 " 80 "	1 " 15 "	1 " 20 "	
1 muggu linnu sehlu	10 " — "	9 " — "	— " — "	
1 " fiku	16 " — "	17 " — "	15 " — "	
10 rubu farfanas fabls	7 " 10 "	6 " 75 "	6 " — "	
10 " balias rupjas fabls	6 " 80 "	8 " 60 "	6 " — "	
10 " " smaltas fabls	6 " 70 "	6 " 60 "	6 " — "	

Latw. Awischu apgahdatajs: **J. W. Safranowicz.**

Sluddinafchanas.

Sluddinafchanas.

Wolgutes pagasta waldifchana wisseem abrus pagasta dshwodameem schi pagasta lohjekkeem uf to wiszeetato wißi peefohdina fewi, fawas fewas un bebrnus, deht no augtalabm teefabm usdohtas pagasta rullu farakifichanas, ar tabm wajadfigabm frustamabm shmebm wiswehlatais libdi 20. September f. g. pee schibs waldifchanas meldeteef. Tandehk teef wiffas pilfebtu, muifchu un pagasta polizejas zaur scho veellabijai luhgtas teem eelfch wixau aprinkeem dshwodameem schi pagasta lohjekkeem to fannamu darriht. 1

Wolgutes pag. waldifchana, tai 29. August 1873. (Nr. 151.) Pag. wez.: J. Grunert. Pag. fribw.: F. Skarre.

Sluddinafchanas.

No Jaun-Bornes muifchas waldifchanas tohy zaur scho fannams darribis, la Illuhtis apriaki un Ueberlaua fivveblei pee Daugawas frauma, ne tabli no dshelzeka (Eiserbahn) buhdamu dshimsmuifchu Jaun-Borne, tohs peejas laukamabjas: Urfchle, Rainifchli, Weifcha mahjas, Razowka un Emilianowo pehy teem Jaun-Bornes muifcha epraffameem (fifkumeem iri pahdohdamas. Jaun-Borné, tai 21. August 1873. 1

Jaun-Bornes muifchas waldifchana.

Veel-Platonas pagasta waldifchana wisseem abrus pagasta dshwodameem schi pagasta lohjekkeem uf to wiszeetato wißi peefohdina, fewi, fawas fewas un bebrnus, deht no augtalabm teefabm usdohtas pagasta rullu farakifichanas, ar tabm wajadfigabm frustamabm shmebm wiswehlatais libdi 26. September f. g. pee schibs waldifchanas meldeteef. Turklabt teef wiffas pilfebtu, muifchu un pagasta polizejas veellabijai luhgtas, teem eelfch wixau aprinkeem dshwodameem schi pagasta lohjekkeem scho fannamu darriht. 1

Veel-Platoné, tai 1. September 1873. (Nr. 110.) Pag. wez.: M. Straudowsky. (S. W.) Fribw.: Smugge.

Schwittenes pagasta waldifchana wisseem abrus pagasta dshwodameem schi pagasta lohjekkeem zeeti peefohdina, fewi, fawas fewas un bebrnus, deht jaunu pagasta rullu farakifichanas, ar tabm wajadfigabm frustamabm shmebm wiswehlatais libdi 26. September f. g. pee schibs waldifchanas meldeteef. Wiffas pilfebtu, muifchu un pagasta polizejas tohy waiemmigi luhgtas, teem eelfch wixau aprinkeem dshwodameem schi pagasta lohjekkeem to fannamu darriht. 1

Schwittenes pag. wald., tai 8. Septemb. 1873. (Nr. 107.) Pag. wez.: J. Krubma. (S. W.) Fribw.: J. Santewis.

No Keweles pagasta waldifchanas tohy wisseem teem pee schi pagasta veederigeem pagasta lohjekkeem zaur scho fannams darribis, la ta krobnau un pagasta nodohfchana klaffeerefchana preefch obtru puffi 1873 un pirmo puffi 1874 nottklufe, un ja dohmatu fahds pret scho klaffeerefchana tabdu eemeflu zelt, tohy libdi 1. Oktoberi fch. g. ufajinat, fawus nemeerus, fur wajadfigabm peeneht un fmeleht; jo wehlasti neweens wairs netaps klaufibis. 1

Keweles pagasta waldifchana, tai 10. September 1873. (Nr. 65.) Pag. wez.: D. Kallewig. Pag. fribw.: J. Rosenbal.

Brambergu pagasta waldifchana darra wisseem fawem pagasta lohjekkeem fannamu, la wixauem bef fahdas arauifchans 6. un 13. Oktober f. g. par fewi un fawem famillijas lohjekkeem tohs frustamabm shmebm wiswehlatais libdi 21. September f. g. pee schibs waldifchanas meldeteef. Turklabt teef wiffas pilfebtu, muifchu un pagasta waldifchanas veellabijai luhgtas, teem eelfch wixau aprinkeem dshwodameem schi pagasta lohjekkeem scho fannamu darriht. 1

Brambergu, tai 30. August 1873. (Nr. 400.) (S. W.) Pag. wez.: J. Weinberg.

Rad Kurtenmes uggunaaydrohifchinaschanas di-rekijai iri ufrahdbits, la taßi mahju ribjas, kas pee schibs beedribas adrohifchinatas, teelohi tabala fmebketu, bei la mahju fainneeki fchaj jau zaur wiswajrigeem fifkumeem aifleegtai fifkumu=pahr-lahofchana buhtu pretti fahwejufchi: tad nu teel teem, kas ehlas adrohifchinajufchi, fannams darribis, lai wehra teef. la ta uggunaaydrohifchinaschanas beedriba, — tadeht la fatram, kas lizjo mahjas adrohifchinabt, veenabfahs ehlas wiffa fwehka no ugguns fargabt, — tam fainneekam, kas nebubs aifleedhis, lai wixau kalri ribjas jeb tabdas ehlas, fur fahni, feens jeb llaui eelfcha, ar deggofchu wixau ne-ect, neiks ta ftabde atlib-dfnata, ko fahda ehla ar uggunt aifees. Bet tas wixau jeb kalps, kas pret fainneeka aifleeg-fchana wabs fmebkejis un zaur tam fahdu ehlu aifedfnajais, tiks aufubdehts, lai wixau pehy fifkumeem tohy peefwehls, to padarritu fahdt tai beedribai atlibdfnabe. 1

Zelgawa, tai 22. August 1873. Nr. 1346. Direktoris P. Drachenfels. Sekretereis W. v. Peng.

No Veel-Auzes mahjitaja muifchas pagasta waldifchanas tohy wisseem teem pee schi pagasta veederigeem lohjekkeem zaur scho fannams darribis, la ta krobnau un pagasta nodohfchana klaffeerefchana preefch obtru puffi 1873 un pirmo puffi 1874 nottklufe, un ja dohmatu fahds pret scho klaffeerefchana tabdu eemeflu zelt, tohy libdi 1. Oktoberi fch. g. ufajinat, fawus nemeerus, fur wajadfigabm peeneht un fmeleht; jo wehlasti neweens wairs netaps klaufibis. 1

Weht tohy no schibs pagasta waldifchanas wisseem Veel-Auzes mahjitaja muifchas pagasta lohjekkeem fannams darribis, la ta galwas naudas pretti nemfchana arweem tai 5. mehnefcha deeni notks un ja tanat deeni fwehdeena buhtu, tad to pirmodeen pehy tam. Wiffas muifchu un pagasta waldifchanas tohy luhgtas, schi pagasta lohjekkus, bei tabm wajadfigabm un riktigabm galwas naudas grahmatabm nepeeturteht. 3

Veel-Auzes mahjitaja muifchas pagasta waldifchana tai 10. September 1873. (Nr. 71.) Pag. wez.: F. Krause. Pag. fribw.: J. Rosenbal.

Beckenes pagasta waldifchana wisseem abrus pagasta dshwodameem schi pagasta lohjekkeem uf to wiszeetato wißi peefohdina, fewi, fawas fewas un bebrnus, deht no augtalabm teefabm usdohtas pagasta rullu farakifichanas ar tabm wajadfigabm frustamabm shmebm wiswehlatais libdi 20. September fch. g. pee schibs waldifchanas meldeteef. 1

Beckene, 30. August 1873. (Nr. 218.) Pag. wez.: J. Dohling. (S. W.) Fribw.: Smugge.

Wefchobtnes fainneekam Kugrebnaam, pretti Grabwendalei eelfch Baupfad aprinka, 4 juhdies no Zelgawas, uf pafcha Keelupes krafa, iri tas far-fanaas mahls no to wistabbalo firit no la warr feregelus un daklinus taifib. Ar laiwabm uf Zelgawu un Ribgu warr fawu wrezit fteleht un malta iurpat wa uhdent peenab. Augfcha mimmets fain-neels gribb to uf renti uf gaddeem fdoht, ar femmi un wiffabm eeritelabm ehlabm. 3

No krobnau Wehmelmuiifchas pagasta teefas teef zaur scho fannams darribis, la wiffi te, kurreeem pee ta nelaika Danneemuiifchas Lauring kalleja Jacob Lauring atfahdas mantibas fahda taifna praffifchana buhtu, wiffawehlatais libdi 10. Novemberim f. g. fcheit peeteitees, jo wehlasti neweens neiks klaufibis. 2

Krobnau Wehmelmuiifchas teefas namma, tai 25. August 1873. (Nr. 32.) Preefchfchd.: Klinta. Teef. fribw.: Dunder.

No Veel-Gseres-Nezgu pagasta waldifchanas tohy tee abrus pagasta dshwodami fchi pagasta lohjekli (wihri) schi un feemifchli ufajinat, lai wixau, deht pagasta rullu farakifichanas, itlab fewi, la arri wiffas fawus famillijas lohjekkus bei lawefchanas un wiswehlatais libdi 13. September 1873 fcheit usdoht un par fcheem wisseem frustamabm shmebm weeneß. Turklabt teef wiffas pilfebtu, muifchu un pagasta-polizejas veellabijai luhgtas, it neweenu Veel-Gseres pagasta lohjekli fawus waldifchanas aprinkeß nepeeturteht, furfch neweereu zaur hwiitangi veerabdiht, la fcheit iri meldejeß, tet wiffas fchuru atfubdiht. 1

Veel-Gseré, tai 23. August 1873. (Nr. 757.) Pag. wez.: J. Spiegelberg. Pag. fribw.: W. Lerch.

No Blihdenes pagasta waldifchanas tars uf aug-fakafas teefas atwehlefchana tai 4. Oktober f. g. no Blihdenes magafines 100 mehri rudju un 500 mehri meefchu pret fkaidru malfu uf wairabfchob-lifchana pahdroht. 1

(Nr. 172.) Pag. wez.: M. Paruf. (S. W.) Pag. fribw.: F. Stobbe.

Peht augitatu teefu pawehli iri jauni pagasta rullu fagattawojami. Tadeht ufajina krobnau Plewjumuiifchas pagasta waldiba wiffas pee teem fawceenoteem pagateem, fa: Plewjumuiifchas, Pflitu-muiifchas un Adfumuiifchas veederigeus, abrus pagasta dshwodamms pagasta-lohjekkus (wihri) schi un feemifchli tai 24., 25. un 26. September f. g. pee schibs pagasta waldibas atnahht un par fawu un fawu familliju wezzumu frustamabm shmeß we-neß. Wiffas pilfebtu, muifchu un pagasta polize-jas teel luhgtas, teem wixau aprinkeß dshwodameem schi veederigeem pagasta lohjekkeem scho fluddinafchana fannam darriht un tohs wafchus nepeeturteht, fanehr fimes ufrahda, fa iri pee fawu pagasta waldibu to wajadfigu fchinni teeta ifpildijufchi. 3

Plewju muifchas pagasta waldiba, tai 7. Sep-tember 1873. (Nr. 327.) (S. W.) Pag. wez.: F. Thielmann.

Brambergu pagasta waldifchana darra zaur scho fannamu, fa 24. September f. g. pulkten defmitis no ribta fchejeenes waldifchanas namma 400 mehru auu wa mafafabm daklahm wairabfchobilita-jeem pahdrohts, Nr. 405.

Kalgrahwe, 12. September 1873. (S. W.) Pag. wez.: J. Rosenbergl.

Witjes pagasta waldifchana wisseem abrus pa-gasta dshwodameem schi pagasta lohjekkeem uf to wiszeetato wißi peefohdina, fewi, fawas fewas un bebrnus, deht no aufalabm teefabm usdohtas pagasta rullu farakifichanas, ar tabm wajadfigabm frustamabm shmebm wiswehlatais libdi 21. September f. g. pee schibs waldifchanas meldeteef. Turklabt teef wiffas pilfebtu, muifchu un pagasta waldifchanas veellabijai luhgtas, teem eelfch wixau aprinkeem dshwodameem schi pagasta lohjekkeem scho fannamu darriht. 1

Witje, tai 30. August 1873. (Nr. 123.) Pag. wez.: J. Schwieder. (S. W.) Fribw.: Smugge.

No Kalnamuiifchas pagasta waldifchanas, Dol-blees aprinki teel wiffas lauk un pilfebtu polize-jas luhgtas, uf tam it ftingri fkatitees, la ne fahds schi pagasta lohjeklis, furam fkaidra galwas naudas hwiitange nebhutu, neteel veeturtehts, bei libdi 25. Oktober f. g. fchei fa parahdneß aifele-lehts klauhtu. Tapat arri wisseem pee schi pagasta veederigeem uf wiszeetato peefohdinabta teef, fa-was frustamabm shmeß par fewihm un fawu fa-milliju deht pagasta rullu fagattawofchanas libdi 25. Oktober f. g. angahdabt un fchei weeneß. 3

Kalnamuiifchas pagasta namma, 12. Sept. 1873. (Nr. 213.) Pag. wez.: P. Deht. Fribw.: M. Bergmann.

Kad galvas naudas maksāšanas īstāšanās par 1874. gada vāciskās Bankas pilnvarotās pagasta ložbēdriem ir noteikta, tad tebe wissi sēi pagasta ložbēdi, kuri dohmatohs maksat maksāšanas sēfirat veerit, zaur sēo usāizinatit lēdē 28. September 1873 ar sawahm veerabdišānāhnu sēdē usdohēes; jo wehlaki nekahdas peeneschānas wairis nekubs prelti sēntas. 2

Bankas teefas nammā, 1. September 1873. (Nr. 184.) Pag. wezz.: G. Drenger. Pag. sēriw.: G. Zoepffer.

Muhrumiškās pagasta waldišāna wisseem ahrpus pagasta dšiwodameem sēi pagasta ložbēdriem us to wisēetato wihli weelohdina, sawi, sawas feras un behrnas, dehl no augstākām teefāhm usdohās pagasta ruku faraklišānas, ar tahm wajādšigāhm kruitāhām sēhmehm wisēelakais lēdē 20. September f. g. vee sēihs pagasta waldišānas mēdēes. Turklabi teef wissas pilsebtu, muishu un pagasta polizejas peelabjigi lubgās, sēi pagasta ložbēdriem sēo sinnamu daribit. 1

Muhrumiškā, tai 31. August 1873. (Nr. 119.) Pag. wezz.: J. Freiberg. (S. W.) Sēriw.: Smugge.

No Mēschamuiškās (Grenzho) pagasta waldišānas teef wisseem teem, kureem kabi eemeft jeb zitta kahda eerunna pret to tai 29. August f. g. zaur pagasta weesneša wulku notiklūšū galwas naudas apspēedumu wuhru, weelohdnāhts, lēdē 26. September f. g. sawas eerunnas un nodohmas pret augšā minētu apspēedumu sēdē usdohē, jo wehlaki nēweens nēfās wairis klaušhts, bet wubs jamalka, tā tapwis apspēests. Turklabi teef arri wissas laula un pilsebtu polizejas un waldišānas lubgās, ka wairu aprinēos no 1. Oktober f. g. nekahds sēi pagasta ložbēdri, kurrem wistānje par nomakfatu galwas naudu nēwuhru, nekiltu usurrehts, bet tā parohneeks sēimni pagastā tittu arsubitibit. 2

Mēschamuiškās pag. nammā, tai 29. August 1873. (Nr. 212.) Pag. wezz.: R. Pilwert. Sēriw.: M. Bergmann.

Tai 24. un 25. September f. g. Kūhs Bankas pilnvarotās Augum-Stratnētu mahjās uhrupe noturēta, kurre wairabfoblitājeem titlab dāschādas mahju lohpus, tā arri wissadus fāimneezibas rihkus un teetas pret fāidru malku pahrdohs. 1

Bankas teef. nammā, 29. August 1873. (Nr. 390.) Preefshēd.: Ribbe. (S. W.) Pag. teef. sē. val.: J. Diekmann.

No Jelgawas wārpilsetefas teef zaur sēo sinnams daribit, ka Abjūnites Gaurinā mahjās zaur teefu eekšitādas un tite 17. Oktober f. g. wēz teem sēdit eekstāmeem wairabfoblitāšanas nolūkmeem sēdēwat uhrupē pahrdohās. 2

Jelgawas wārpil. 4. September 1873. (Nr. 2217.) Affesseris Wietinghoff. Infānsēktēteris G. Melwille.

Peē J. W. Steffenhagen un dehla Jelgawā nupat tappa gattawa un ir turpat tā arri wissās zittās grahmata bohēes dabujama:

Kristus pakkatšāigāshāna.
Tēhetrās grahmatās lateiniški farakšitā no
Rempenes Lohma Hämmerlein.
lanōwiski no
H. Blumberg.
Ar Kristus bildi.
Malka 65 kap.

Arcewu un Wāhzeeshu karri pret Franšēhem no 1813 lēdē 1815. No G. Klewenshal. 35 kap.

Klūssu bērišū dohmas. No Andreja Keekšitāa. 10 kap.

Jelgawā. Labbibas Jelgawā.

un zittu lauku raschojumu pahrdohšānu wēz nodohthm probwehm apgahda 6

Liccop & Co., Jelgawa.

Kantors atrohnašs peē turgus platšā (Paradeplaz), eeprettim „Zehra“ trakteerim, Feiertaga nammā.

Zeen. semkohpjēem darram zaur sēo sinnamu, ka mēhs Jelgawā kantori eefam eeriktejschi, kur teef eepirkta labbiba, linnsehlās un linnu. Mēhs warram tohs wisāugstakohs turgus malkāht, tadēhl ka tas eepirkums teef tuhdat ar laiwahm un fūggeem tablahl subtitis. 2

John Rücker un beedris, Rihgā.

Kantoris atrohnašs Jelgawā peē Annas wahrteem, zittahrtejā Mitschella andeles weetā, „peē jauna brahta.“

J. Gamper un beedris

Leepajā

peedahwa sawu leelu

dselsskrāhjumū

par teem lehtāseem tēgeem. 2

Weenas mahjās

ir darunamos us nahfeshu gaddu 23. April 1874 us arrenti ar labbeem arameem lauseem, plawahm un gannibahm; tas leelums ir no 220 wuhra weetāhm. Kam patišchāna, warr klabata dabubi sinmāht peē Danfshewitz-Lufi, Jelgawā preetim Latweeshu bahnigā. 3

K. Marggraf,

Jelgawā, katoku eelā Nr. 12.

peedahwa sawu krāhjumū no wāschāitārahm nāschuleetāhm, tā: kabbatu-, spālwu-, galda-, sehēa- un wuznāschus, wissas lories sēchēhru, seppišchū- un affināišchāmohs kirsūtus un tā jo pr. Tāpat arri sēwri tāstās bruffas-bantes preefshē behrneem un peē-augšāseem wēleem. 2

Putnufuns,

ar garru spālwu, welleem un mēlneem seelkeem. 4. September f. g. Jelgawā ir nolēdē. Teef lubgās, wairu pret weenāhāmū pateizibas malku nodohē Jelgawā, sēriwē-eelā Nr. 4. Jēcti noteitē, ka to funni nēweenam nēwubs wirt. 2

Uhrupe tai 8. Oktober 1873

tāps Wistēres muishā noturēta, kur wret tuhdat fāidru malku wairabfoblitājeem to tam lēdēschinnigam Wistēres pagastawretājam weederriģu pasta inventāriumu, tā: raitus, lammanas, kreewu rihkus, sēhīras, kashohus, mantelus, seppures u. t. j. pr. pahrdohs. 2

Wistēre, tai 7. September 1873.

N. Schaaberg.

Ta jauna grahmata

„Slinnibas gulta“

latwiski farakšitā no Jelgawas lāwēeshu pilsehta mahjitāja R. Schulz, wreefshē slinnēem un wisseem tahdeem, kam gar slinnēseem jadarbojāhs, par 20 kap. dabujama eefshē Besthorn f. grahmata bohēis Jelgawā peē turgus platšā. 4

Belģias un Rihģas

rattu smehri

pahrdohē lehti 7

Liccop & Co., Jelgawā,

kantors peē turgus platšā eeprettim „Zehra“ trakteerim, Feiertaga nammā.

Stiprus jaunus maisus

war dabubi peē 3

Liccop & Co., Jelgawā,

peē turgus platšā, eeprettim „Zehra“ trakteerim.

Kartupelumiltus,

leelās un masās dāllās wēhrt weenumehr tātrā leelumā 1

Diewel & Co.,

Sinder eelā Nr. 1, Rihģā.

Anglu kohkus no wislabbāhām fortehm, anglu- un jaunkumkrūmus, rohšes, beeffānes un dāschādas zittās fāfnes peedahwa par sehteem tēgeem 2

J. Hennings,

funni- un andelesdāhēneeks Rūputtē.

Peē Jehlāsh fāimneela apfāfshē sēim Mēschāmuishās ir wēzēit un nēwēzēit almiņi pahrdohām. 3

Peē

J. W. Steffenhagen un dehla, Jelgawā, nupat tappa gattawa un ir dabujama:

Kurfemes

wēzza un jauna

Laika-grahmata

us to gaddu

1874.

Ar bildehm wāschlota.

Malka eefēctā 10 kap. un 100 nēeefēctās 6 rubl. fūdr.

Basnizas un fkohtlas sinnas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena triftiba.

Rahditajs: Sinnaš. Durbes fkohtotaju konferenze. La Deewa mahzitaža Jahna Parahdišanas grahmata. Preefš Latv. turlehmū fl. 2c.

Sinnaš.

Irlawas seminarš nošwinneja peektdeen, tai 31. August fawus 33. gadda fwehtkus. Fkohtlas sahle bij puščkota ar girlandehm, kas ar jurgiau rohsehm it raibi bij apliktas. Bij fanahkufchi daschi leelkungi, basnizkungi, fkohtotaji un pagasta laudis. Gefahkās pulksten 10. ar to dseefmu „Lobe den Herren 2c.“ tad uskapha direktors Sadowšky k. us kanzeliti un turreja wahzu walodā runnu par Luth. 17, 11—19. Šhinni runnā winšch ihpašchi peeminneja, ka Latweefchi šchim brihšcham teizami us preefchu dšennotees un arri labbus fohlus panahkoht, starp teem taggad atrohdootees wišfadi mahziti wihri un wišpahreigi nemmoht, ihšā laikā gan ne weenu Latweeci wairs newarrefchoht atrašt, kas nemahzešchoht wišmafaki lašihht un rakšihht un ka par to mums nahkotees firšnigu pateizibu fazzihht muhšu leelkungeem un basnizkungeem un teem nu par gohdu un šewim par fwehtibu allaschin to zellu štaigahht, kas Deewam un zilwekeem peenehmihgš; lai mehs arri neleekotees aštrautees no wišfadeem pafaulš mahneem un grahbšišchanahm, bet allasch raugotees us to fwehtu Golgatas kalnu, fur ween muhšu ihšena brihwestiba gāišchi atšpihd un fur ween ta ihsti pehz Deewa prahta fašneedsama. Tad wehl winšch peeminneja, žil kahrigi Latweefchu laudis taggad effoht us fkohtlas mahzibahm, to peerahdoht tee 150 behrni, kas šchejeenes pagastfkohtlu waffaras laikā apmeklejoht un tee 40 jaunekli, kas seminarā mahzotees, Latweefchu lauschu teizamu fkohtlas kahrību pehzahk kā fkohtotaji išpildiht. Pehz šchihs runnas dšeedaja wišfi fanahkufchi, seminaristi un behrni to dseefmu „Das ich tausend Zungen hätte 2c.“ Tad fahkās pagastbehrnu pahrklauschinaschana latkišē un bihbeles šahštās; behrni sinnaja gandrihs us wišfahm jautaschanahm pareiši atbildiht un warreja redseht, ka tee us to bij labbi fataišijufchees; wehlaki šchohs behrnus wehl išklauschinaschana lausitu škaitlu pirumrehkinaschana. — Seminaristeem likka wišpirms kwadratsakni iš fazzita škaitla iškelleht un pehzahk ar lausiteem škaitteem regeldehti rehkinahht, tad atkal seminaristi ušteiza no galwas daschas wahzifšas dšeešminas un bij preeks klaušotees, ar kahdu weiklibu un balfes lohzišchanu Šhillera „Tauer“ tilka iškrunnata; pehz tam seminaristi iškaidroja no kaut kahdas dšeešminas

tohs teikumus pehz wallodas ihpašchibas un likkumeem (t. i. wišni analiseereja). Tad atkal dšeedaja seminaristi lihdi ar žitteem fkohtlas behrneem to 95. Dahwida dšeešmu, komponeeretu no Grell preefš Soli, kobra un orkeštera „Halleluja; Lob, Preis und Ehr 2c.“ Dšeedaschanu waddija seminarā fkohtotajš Šchurewšky k. un ar mušiku pawaddija Irlawas mušikas kobraš, kas sinnamš arri no seminaristeem pastahw, sem J. Behtra k. waddišchanas. Šchi dšeešma tilka no wišseem šapulzejušcheem ar leelako labpatišchanu usnemta. Pehz dšeedaschanas turreja seminarfkohtotajš Kalnin k. runnu Latweefchu wallodā par fkohtlu wairošchanohš un gudribas išklatišchanohš starp Latweefcheem un ka taggad Latweecis wairs nekawnotees šewi par tahdu nošauktees, to tad effoht muhšu fkohtlas darrijufchas un ka par to mums wišpirms nahkotees leelu pateizibu fazzihht ne ween wahrdōš muhšu leelkungeem un basnizkungeem, bet arri darbōš to parahdiht, us to zellu štaigajoht, kas muhs jo deenas jo wairahk fadraudšinasjoht un ušturoht Deewa fwehtōš wahrdōš un tizzibā. Pehz šchihs runnas dšeedaja to dšeešmu „Lai Deewu wišfi lihdi 2c.“ Tad prahwests Bilterling k. turreja ihšu Deewaluhgšchanu, kurrā winšch širdi kochti pakufštinahht Deewam pateiza par to šcheklastibu, ka winšch jau 33 gaddus no weetas palihdšejis iš šcha seminarā mahzehtus Latweefchōš iškubtiht, škaidru mahzibu šluddinahht un Deewa fwehtu prahtu sinnamu darriht un lai Deewš šcheligais arri us preefchu šcho seminaru tapat ušturoht pee šaweem škaidreem wahrdēem un muhšu dahrgas tizzibas — un tad wišfus šapulzejušchōš atkaida ar fwehtišchanas wahrdēem. Pehz tam Irlawas mušikas kobraš špehleja sem J. Behtra k. waddišchanas wehl daschus mušikas gabbalus. Beidsoht noškattijamees us to galdu, fur seminaristu prohweš darbi rakšišchanā un šihmešchanā bij eewehrošchanai nolikti. Warreja fazzihht, ka seminaristi žauržaurim wišfi jauku rohkas rakštu bij šchē mantojufchi. Sawus dohmu darbus bij seminaristi ihpašchās grahmataš Latweefchu un Wahzu wallodā rakšijufchi, no kurreem daschi raksti arri žaur šawu kahrigu dohmu šalikšchanu labbu teikšchanu pelnija. Tad wehl šē bij daschadi pagastmeitu rohkas darbi išklikti, starp kurreem it ihpašchi bij eewehrojami daschi škaišti iškubti bohštabi, pehrtu drehbes un žitti addišchanas darbi. Seminarā preeki un behdas, žihnišchanas un uswarrefchana man šchodeem wiškaršaki špeedahš širdi, ilgi paturrefchu šchohs 33. gadda fwehtkus peeminā un šluffā aiškuhg-

ſchanā allasch kahroſchohs, lai Deews mihlais uſturr ſcho ſeminaru kà lihds ſchim, tà arri uſ preeſſchu, — tad ſels un plauks Latweeſchu tauta. C. H. Bertram.

31 Kr. Seffawas. 15. Auguſt deena mums bij ſwehtku deena; jo noſwinnejahm ſawà draudſe pirmus miſſiones ſwehtkus. Dabba bij ſwehtku deenu ihpaſchi jauku puſchkojuſi: Saule mirdſeja tuhktſohſch ſtarròs pee lohſchi ſillas debbes, kas kluffa, rahma, nepee-eetamà augſtumà ſchurp ſemmè luhkodamees ſmaidija, it kà redieht ilgotòhs to Deewa gohdu, kahdu draudſe winnam ſchodeen pirmu reiſi tais wairahſ kà 300 gaddòs, kamehr ta paſtahw, doht pulzejahs. Ween kluffa wehſmina pa brihſcheem wiſtutùs raiſija, it kà gribbedama ar mums lihds juſt, muhſu ſirdis zillaht, jeb ar mums weenotees Deewu gohdahſ. Tà rihta ſtundas aiſtezzeja un klaht peemillahs pats ſwehtais brihdis! Puſtkens jau bij puſzet weenpatſmit, kad ehregeku ſkanna un uſ tam 206. dſeeſma miſſiones deewakalpoſchanu baſnizà atwehra. Pirms nahza Meſchotnes jaunais mahzitajs Buſch k. uſ altara, kas pirmas ſkannà balſi Deewa gohdu paſludinaja kolektes noturredamùs un lekzioni iſ Gſajas 60. nolaffidams. Uſ tam pehz nodſeedatas 692. dſeeſmas Kr. Seffawas mahzitajs Krüger k. no lanzeles miſſiones ſpreddiki turreja par Mat. 13, 31—32. Pehz ihſas iſſkaidroſchanas, kas miſſione, winnas darbs un ſwehtki irr — ſahkaks ſpreddikis no tabs ſaturras: Par kriſtigas draudſes wairoſchanohs wirs ſemmes. Spreddika iſſtabhiſchanà, kas par dallahm zaur kriſtigas baſnizas wehſturi waddita tiffa, tiffa rahdihts, ka tapatti no til maſa eefahkuma — no Betlemes — tabs maſakaks ſtarp teem tuhktſoſcheem no Zuhda — lihdsiga maſam ſinnepa graudinam tihrumà, par tahdu luplu lohlu zaur gaddu ſinteneem augdama tappuſi, kas gandrih wiſſu Giropu un dallas no zittahm paſaules dallahm eenemm. Pehz ſirſnigas deewaluhgſchanas un dedſigas uſſkubbinaschanas iſ weenam pee ſw. miſſiones darba pehz ſpehka ſtrahdaht Deewa muhſchigu meeru nowehlejoht tiffa ſpreddikis beigtòs, uſ to draudſe 347. dſ. nodſeedaja. Nu lahpa Bahrbales draudſes mahzitajs Grüner k. ſpreddika krehſlâ un turreja karakteriſtigu pahrluhlu par paganu pohſta dſihwi un winnu ilgoſchanohs pehz peſtiſchanas. 31 paganu dſihwes tiffa wiſpirms preeſſchâ zelts winnu dſihwe ſtarp wezzakeem un behrneem, no ka nolemt warreja, zif lohti wahja mihleſtibas ſaite tohs ſawſtarpigi faſeen, ko katra nelaimè, ſlimmiba, krophlums, wezzums, neſpehks u. t. pr. neween it ahtri ſarauſta, bet arri ſamaitaſchanu un nahwes breeſmas atnefs. Wezzaki ſaweem jaunpedſimmuſcheem behneem til tad dſihwoht leek un tohs audje, kad tee winneem patihl, kamehr behrni ſaweem wahjeem wezzakeem tahdu pat likteni ſpreeſch. Tad tiffa ſianas dohtas par paganu dſihwi laulibas kahrtà. Arri ſcheitan iſrah-dijahs, ka mihleſtiba tohs newalda, bet tiffai patti

dabba tohs laulibâ walda un dſihwei turpliffas to lemm, ka ſewahm ſaweem wihreem par wehrgeem jabuht un teem kà kungeem jakalpo. Tahtaki tiffa paganu dſihwe ſtarp kungeem un kalpeem aprakſita, iſ kurras redſams bij, ka lungi ſawus kalpus wehl ne tai wehrtè, kà kriſtigi laudis ſawus lohpus neturr; bet tohs neſchehligi kalpina jeb kà kahdu zittu ihpaſchumu iſwalka (prohtams wehl wehrigu buhſchannu dſenn). Bei tam tiffa zaur daudſahrtigahm preeſſchſihmehm iſteikts, zif lohti pagani ſem ſawas gruhtas pohſta dſihwes naſtas pehz peſtiſchanas ilgojahs, un ka tee panahſt gribbedami ſawu meefu ſamaita, ſewi ſadauſahs, uſkarrahs, lohzeklus iſraujahs, uſ naglahm gulſtahs u. t. pr. Weidſoht paganu dſihwi ar muhſejo ſalihdſinajoht tiffahm pahrlèezinati tabs lablahſchanas, ko kriſtigâ baſnizâ baudam un zif lohti waijadſihgs irr paganus atgreest, pee ka iſ weenam ar ſirſnigu Deewa luhgſchanu un ſawu rohzi bu deht Kriſtus pawehleſchanas zaur wiſſu paſauli eet un wiſſus laudis par winna mahzekeem darriht, jaſtrahda. Ar ihſu ſlaw' un pateizibas luhgſchanu ſpreddikis beidsahs un draudſe dſeedaja 735. dſ. Uſ tam kad atkal Meſchotnes mahz. Buſch k. kolektes noturreja Latweeſchu miſſiones deewakalpoſchana ar "ſwehti Kungs un ſargi" beidsahs un nu ſahkaks Wahzu, ko Bauſtas Wahzu mahzitajs Buſch k. noturreja. Spreddikis (Mat. 5, 13—16.) mahzija par eefſchigu miſſioni. Tematâ ſtabweja ſchahs dohmas: Kriſtigeem zilwekeem waijag miſſionareem un miſſionareem waijag kriſtigeem zilwekeem buht. Wahzu deewakalpoſchanu beidssoht, kad pulſkens jau 4. ſtundu pehz puſsdeenas rahdija, dewahs wiſſi preezigi uſ mahjahm pamahziti eefſchigâ un ahrigâ miſſiones darbâ, tas irr gahdaht par pilnigu atgreeschanu ſawa paſcha eefſchiga zilweka pee Kriſtus un tad, lai arri ta Kunga gohdiba par teem uſlezz, kas wehl tumſibâ un nahwes ehna mal-dahs!

M. Laſding.

Rihgas kreewu ſkohlmeiſteru ſeminarâ bijuſchi meldejuſchees 118; bet tai eſſamâ, ko noturrejuſchi 16—18 Auguſtâ irr paſtahwejuſchi til 44. Pehz tizzibas no ſcheem 44 bij: 35 greeku-kattoli, 7 lutteri, 1 reformirts un 1 kattolis. Geb pehz tautahm: 3 kreewi, 18 latweeſchi, 22 iggaumi un 1 leitis. Weens no lutteru Latweeſcheem, Aleksander Polanski bijis no Maſ-Salwes pagasta ſubtihts, lai ſeminaru zauri eet un tad ſawâ pagastâ paleel par ſkohlmeiſteri. To eſſamu wiſch uſrahdijs, un tappa uſnemts, bet tà ka Maſ-Salwes pagastam paſcham ta maſa janefs; krohna ap-gahdaſchanâ netappis uſnemts, jo tad winnam pehzdeenâs 4 gaddi buhtu jakalpo pee kahdas greeku kattolu ſkohlâs Baſtijâ. S.

Durbes ffohlotaju konferenze.

Lai 31. Aug. Durbes apgabala ffohlotaji noturreja fchinni gadda fawu ohtru fapulzi Durbes meestā. Sanahtufchi bija Durbes Deenwiddus draudses mahz. Dr. Katterfeldt f. un 7 ffohlotaji. No fcheem bija 2 no Durbes Deenwid. draudses, 1 no Durbes Seemet dr. (Durbes draudse irr, zil mums sinnamā, taggad 13 ffohlotaji), 2 no Grohbinas dr., 1 no Wehrgalu dr. un 1 no Preefules dr.

Gesabka ar dseefmu uf tšhetrahm balšim, ko N. Laurinš (Krohtē) preefš konferentschu darba eesabšchanas fskandinajis un ko fche klacht peeleeekam.

Ne 1d. Dwehfel lihgfmojees 2c.

Augštāis Gars tahs pateefibas,

Pateefibu mahzi muhs.

Swehtāis Gars tahs mihlestibas,

Mihlestibā weeno muhs,

Lai mehš ne-apnikufchi,

Garrā nepeekufšichi

Swehtus aughts fcheitan frahjam,

Raugamees uf debbes-mahjam.

Palihds', kamehr deena, gahdaht,

Nahš ta nakts, tad wišs irr kluff,

Tawā wihnakalnā strahdaht

Dohdams Garra eerohšchus:

Mihlestibu, zerribu,

Pazeefchanu, tizzibu.

Strahdajohht dohd fekmes flattihht,

Tawu palihg' dohd mums mattihht.

Direktors J. Schwanbergs laffija istrahdatus likkumus preefš Durbes ffohl. konferenzes preefšā, kurri gandrihs wišzaur tappa peenemti.

Tappa nospreests, kā a) katram beedrim masakais weens raksteens, kas kaut kā uf ffohlahm sihmejahs, konferenze ja-eefneds; eefneegtāis originalraksts paleef konfer. bibliotekai par ihpafchumu; b) konferenzes beedri uf preefšchu turrehs lohpa wahzu ffohl. awišt „Allgemeine deutsche Lehrerzeitung.“

Stobbe (Tadeikōs) likka preefšā fluddinafchanu no Kurs. guber. wald., kurra issakka, ka arri ffohlotajeem brihw palihdsibas lahdei preefš Kurs. krohna amatōs stahwedameem wihreem peebeedrotees.

Presidents Dr. Katterfeldt f. laffija ir „Nord. Presse“ nemtas sinnas par Kostromas gub. wišpabrigu ffohl. fapulzi preefšā un sinroja, kā Kreewijā wišpabrigi ar ffohlahm stahw.

Ffohlotaji dseedaja wehl daschas kwartetes.

Nahkamā reišē konferenze taps Durbes Deenwiddus dr. mahz. muishā tai 28. Dezemberi noturreta. Darbs: a) konferenzes likkumus paraktihht; b) konferenz. gadda rehkinumu noslehgfchanas; c) Laurinš I. (Talsē) turrehs runnu „Aplama laipniba (Humanitāts-Sünde) ffohlā;

d) Kochs (Wehrgalds) turrehs runnu par fchim briedim wehl nefinnamu tematu.

Sapulze tappa beigta ar dseefmu uf tšhetrahm balšim: „Lihds fcheijeem Deews firdsšehligi 2c.“ ihfu luhgfchanu un fwehtifchanas wahrdeem. g.

Ta Deewa mahzitaja Jahna Parahdischanas grahmata.

Behz tam Jahnis redseja tohs apsegeletus, kas no pafaulēs pohsta iiglahbti, no 12 Israela ziltihm pa 12000 dwehfelehm, lohpa 14400 un ne-isskaitamu pulku no wišahm tautahm un walodahm; tee stahweja wiš preefš ta gohda krehšla apgehrbti ar baltahm drehbehm un palmusarus (uwarrefchanas sihmi) rohkās un fleedsa: ta pestifchana peeder muhfu Deewam un tam jehram; un ar wineem dseed flawas dseefmas wiš engelē un tee wezajee un tee tšhetri lohpi (kā 5, 11—14.) 4—12. Un Jahnim weens no teem wezajeeem ištahstija, kahdi fchee pulki irr? Fchee irr tee, kas nahkufchi no leelahm behdahm un fawas drehbes irr masgajufchi un balinajufchi eefš ta jehra afinim!“ Tee ir tee pafchee, kam pehz 6, 11 wehl masu laiku bij jadufs, un ar wineem dauds ziti, kas no tahs pafaulēs behdas zeetufchi; tee nu irr tikufchi pee tahs augšchamzefchanas un meera walsti walda ar Jesu wirsēmes, kā fazihš 5, 10. (fl. par to meera walsti wirs semmes un par pirmo augšchamzefchanu flaidraki 20, 4.) 13—14. No wineem wehl tas wezajais fakka: „tee stahw preefš Deewa gohda krehšlu, tee wairš ne-issalks un wairš ne-istwihš; jo tas jehrs, tohs ganihš pee teem dšhweem uhdens awofcheem un Deews noschahwehs wišas afaras no minu azihm. 15—17. Ar Jesus walddami tee tapa eepreezinati par wišahm behdahm. Ta irr ta tuhštufch gadu waldischana, no kuras fl. flaidraki parahdischanu 20, 1—7.

g. Septitāis seegelis, 8, 1. tee tšhetri semes-wehji, kas 7, 1—3 tapa tureti, lai apsegeleschanas laikā nefamaitatu semi un juhru, septita seegela starpā atkal tohp laisti wakā; tee apšime tahs leetas, kas notiks pehz 1000 gadu meera-waldischanas lihds pafstaras deenas fohdibai, par ko fl. 20, 7—15. Bet muhfu parahdischanā Jahnis, pee festa seegela ilgaki kaweees, par fchahm leetahm neko wairš nedabu redseht; bet pehz septita seegela atraišifchanas, tapa klufums debefi.

4. Kas no fchihš parahdischanas mums jamahzahs? Kad pirmā parahdischanā mehš mahzimees, ka Kristus karodams pret fawas draudses eefšhigo eenaidneeku, to wiltigo mahzibu, to kas wiš pafaulēs muishu zelahs pret Jesu, — to beidsiht ufwarehs, — tad ohtrā parahdischanā mahzimees, ka

Kristus karodams pret to ahrigu eenaidneeku to pafaules fwehtu, kas wisu pafaules muhschu zelahs pret Jesu un wina tizigus waija, — beidsot pafaules waldischanu eemantohs un wirssemes waldihš ar faweem fwehteem muhschigi. Ta pafaules walšs, kas Jahna laikšs pazehla fawu galwu pret Jesu un wina draudsi, bija Rohma. Tapehž Jahnišs schahs parahdiſchanaš eefah-kumā redsa, ka Jesus karo pret Rohmu; bet parahdiſchanaš galā Rohmas weeta nahk wiſa pafaule un winaš lehnini un leelkungi. 6, 15. Rohma mums irr preekſch azihm zelta par ſihmi, kas ſihmejašs uš wiſu laiku pafaulgahm walſtihm, kas tam Kungam Jesum turahs pretim. — Schihs parahdiſchanaš kohdohs ir to fwehto apſeegeleſchana jeb ta pirma augſcham-zelſchana, kurā ta draudse pehž pahrzeestahm waijaſchanaš dabuhs atſpirgſchanaš, un ar Kristu waldihš meerā, to pafaules karſch un trakofchana wairš no tahš neatnemš.

III.

Treſcha parahdiſchana

tahš ſeptinaš baſuhneš.
8, 2—11.

1. Uſſahkſchanaš wahrđi 8, 1. ta treſcha parahdiſchana nahk ahtri pehž ohtraš; jo pehž ta ſeptita ſeegeta atraiſiſchanaš biž debefi pušstundaš klufums, kurā Jahnišs neko neredseja. Pehž pušstundaš winſch dabuja jaunaš parahdiſchanaš. Žif gara ta pušstunda debefi bija, to mehš ar žilweka laikeem neſpehjam mehroht nedš apſpreekſt.

2. ta parahdiſchana. 8, 2—6. Ta parahdiſchanaš weeta irr tāpat ka papreekſch debefiš. Jahnišs redš preekſch Deewa ſtahwam ſeptinaš engeluš, teem tapa dohtas ſeptinaš baſuhneš. Bet žižs engeliš ar kwehpinaſchanaš ſahlehm uſlika wiſu fwehto luhgſchanaš uš to altari preekſch Deewa gohda krehſla, tā ka tee duhmi uſlahpa pee Deewa; tad taš engeliš pildija to kwehpinaſchanaš trauku ar uguni no altara un meta to uš ſemi. Un notika baſišs un pehrkoni un ſibini un ſemes trihzeſchana, Deewa fwehtu duſmu ſihmeš (ſk. 4, 5 un 6, 12). To fwehto luhgſchanaš ušmohđina Deewa duſmas pret to paſauli, uš mohžibahm un ſohđibahm. Schahš mohžibaš un ſohđibaš parahda tahš ſeptinaš baſuhneš. 8, 6. Schai parahdiſchanaš tee fwehtee wehl nebija preekſch ta gohda-krehſla un pee teem dſihweem uhđešs awoſcheem, no ta jehra ganiti; bet wehl behdāš, tā ka winaš atreebſchanaš-luhgſchanaš wehl ja-uſlahpij pee Deewa, kā peekta ſeegeta laikā 6, 9—11. Tad war ſapraſt, ka teem iſtahiſtitajeem ir miſejees, kas mahža, tahš ſeptinaš baſuhneš eſam ſeptita ſeegeta iſ-

rahdiſchanaš; teem miſejees, jo ſeptitaiš ſeegetiš tapa uſplehſišs pehž fwehto apſeegeleſchanaš un augſchamzelſchanaš, un ſchi parahdiſchana ſa-eet ar tahm leetahm, kas notika preekſch ſeſta ſeegeta atraiſiſchanaš. Mehš ſchkeetam newitotees, kad mehš ſcho parahdiſchanaš ſa-leekam kohpā ar peekto ſeegeti, kurā aſinſleezineeku dweh-ſeſes brehž uš Deewa; ar winaš brehſchanaš uſlahpij pee Deewa wiſu fwehto luhgſchanaš no behđu dſikumeem, un tahš ſeptinaš baſuhneš ſkaidraſti iſrahda tahš ſohđibaš, kas pehž fwehto luhgſchanaš nahk wirssemes lihđi paſtarai ſohđibai.

3. Tahš ſeptinaš baſuhneš 8, 7—11. Kā tee ſeptinaš pirmee ſeegeti tāpat arriđsan tahš pirmaš ſeptinaš baſuhneš eerahda tahdaš ſohđibaš, kas zelahš no radibaš leetahm. 8, 7—13.

a) pirma baſuhne. 8, 7. kruſa un ugunš ar aſinihm ſajauktišs krita uš to ſemi un iſdedſa treſcha kohlu teefa un wiſa ſaka ſahle.

b) ohtra baſuhne 8, 8—9. leelš kalnš uguni degohišs krita juhraš un treſcha juhraš teefa tapa aſinš, un juhraš kuſtonu un laiwu treſcha daſa tapa ſamaitata.

c) treſcha baſuhne 8, 10—11. leela ſwaigſne kā degoti lahpa, kurāš wahrđšs bija „wehrmeleš“, krita uš upehm un awoteem, un treſcha uhđešs teefa tapa par wehrmelehm un daudiš kauſchu nomira no teem ruhkteem uhđeneem.

d) zetorta baſuhne 8, 12 — treſcha ſauleš, mehnešs un ſwaigſnu teefa tohp ſamaitata, ka wairš neſpihđetu.

Tee debefš-ſtiprumi kuſtinaſešs (Luhk. 21, 26) apſihmedami leeluš breeſmiguš notiklumuš winaš ſemeš, ar kureem Deewaš ſohda to paſauli.

Tahš beidsamaš baſuhneš ſihmejašs uš garigahm leetahm, zaur kurahm Deewaš ſohda tohs netizigus pa-ſaulē, ſk. p. 4 un 20—21. Preekſch ſchahm baſuhnehm Jahnišs redš engeli ſkreijam zaur debefš-widu un ſakam: wai, wai, wai! 13.

(Uš preekſchu wehl.)

Preekſch latw. kurlmehmu ſkohlu Jelgawā
tappa eemakſati:

no Bauſklaš latw. dr. (4. dahw.) 6 rubl. — kap.
no Dohbeleš latw. dr. (6. dahw.) 4 „ 80 „

paniſſam . 10 rubl. 80 kap.

Jelgawā, 3. Septb. 1873.

Mahž. R. Schulz,

kurlmehmu ſkohl. direktors no Kurf. puſſeš.

Latw. Wiſichu apgahdatajā: J. W. Sakranowicz.

No cenſureš atwehſehta. Rižgā, 14. September 1873.

Drukſahis pee J. W. Steffenhagen un deſla.